

REGISTRUOTŲJŲ EKSPORTUOTOJŲ SISTEMOS TAIKYMAS UŽJŪRIO ŠALIMS IR TERITORIJOMS

Vadovaujantis 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimu (ES) [2021/1764](#) dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius (toliau – Užjūrio asociacijos sprendimas) užjūrio šalims ir teritorijoms taikoma Registruotųjų eksportuotojų sistema (REX sistema). Šių šalių eksportuotojai į Europos Sąjungą eksportuojamoms užjūrio šalių bei teritorijų kilmės prekėms lengvatinio importo muito tarifui išrašo pareiškimus apie prekių kilmę. Užjūrio asociacijos sprendimo II priedo IV priedelyje nustatyta pareiškimo apie prekių kilmę forma. Pareiškime apie prekių kilmę turi būti nurodoma ne tik produktų kilmės šalis, bet ir kilmės kriterijus – raidės „P“ ar „W“ (papildomai nurodant 4 skaitmenų SS pozicijos kodą).

Siuntoms, kuriose prekių kilmės statusą turinčių produktų vertė neviršija 10 000 eurų, pareiškimus apie prekių kilmę gali išrašyti bet kuris eksportuotojas. Kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų išrašyti pareiškimus apie prekių kilmę siuntoms, kuriose prekių kilmės statusą turinčių produktų vertė viršija 10000 eurų, jie turės būti registruoti užjūrio šalių bei teritorijų įgaliotos institucijos. Duomenys apie registruotuosius eksportuotojus kaupiami Europos Komisijos administruojamoje duomenų bazėje (ES REX sistema).

Užjūrio asociacijos sprendimas numato tik vienašalį importo lengvatų taikymą į Europos Sąjungą importuojamoms užjūrio šalių bei teritorijų kilmės prekėms, tačiau Naujoji Kaledonija, Prancūzijos Polinezija, Volisas ir Futūna, Sen Pjeras ir Mikelonas taiko lengvatas importuojamoms Europos Sąjungos kilmės prekėms. Kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų išrašyti lengvatinės kilmės dokumentus į nurodytas šalis eksportuojamoms prekėms, jie turi būti registruoti Europos Sąjungos valstybės narės muitinėje. Eksportuojamų prekių lengvatinė kilmė nustatoma vadovaujantis Užjūrio asociacijos sprendimo nuostatomis.

Teikiant prašymą dėl lengvatinio importo muito taikymo, kai pateikiamas pareiškimas apie prekių kilmę, importo muitinės deklaracijoje turi būti nurodomas vienas iš toliau lentelėje nurodytų dokumentų kodų:

Dokumento kodas	Dokumento pavadinimas
U113	Pareiškimas apie prekių kilmę, surašytas registruotojo eksportuotojo pagal Užjūrio asociacijos sprendimą, kai bendra siunčiamų kilmės statusą turinčių produktų vertė neviršija 10 000 EUR
U114	Pareiškimas apie prekių kilmę, surašytas registruotojo eksportuotojo pagal Užjūrio asociacijos sprendimą, kai bendra siunčiamų kilmės statusą turinčių produktų vertė viršija 10 000 EUR
U115	Pareiškimas apie prekių kilmę, surašytas neregistruotojo eksportuotojo pagal Užjūrio asociacijos sprendimą, kai bendra siunčiamų kilmės statusą turinčių produktų vertė neviršija 10 000 EUR

Jei pateikiamas registruotojo eksportuotojo surašytas pareiškimas apie prekių kilmę (dokumentų kodai U113 ir U114), deklaracijoje papildomai turi būti nurodytas registruotojo eksportuotojo kodas (įrašo kodas C100), įrašytas pareiškime apie prekių kilmę.

Prieš teikiant prašymą lengvatinio importo muito taikymui, deklarantas turi patikrinti ar eksportuotojas yra įregistruotas [REX sistemoje](#) ir ar pareiškimas apie prekių kilmę surašytas pagal Užjūrio asociacijos sprendimo II priedo IV priedelio reikalavimus.